

NEDAKEPTAS ALBINAS MORKUS

Rašo DAN KURAITIS

II

Bekalbant apie Albiną Morkų, man jis visą laiką jungtasi su moterimis. Kitas vyras vyrų ir liekno Morkus — ne. Jis plaukus šukuoja, kaip moteris, jis ir jį veidrodį dažnai žiūrinėja, kaip moteris. Jis ir dabinas, kaip moteris. Visa jo tragedija rišasi su moterimi.

Turiu galvoje Biblijos Loto žmoną. Kraštą nelaimėi ištikus, Lotas, laiku įspėtas, su savo žmona ir dviem dukterimis bėgo nuo nelaimės. Namus, galvijus ir visą turtą paliko, bet jis pats su abiem mergaitėm didžiausio pavojaus metu suspėjo iš nelaimės vietos pabėgti.

Perkūnija dar trunkėsi, vi-soje padangėje žaibavo, o nuo žemės kilo didžiausio liepsnos liežuviai. Loto šeimai buvo patarta bėgti, gelbėtis, ir atgal nežiūrėti. Pasprukusi iš pačios pavojingiausios vietos, Loto šeima kiek atsikvėpė. Dukterys, 17 ir 18 metų amžiaus mergaitės, bėgo priešakyje. Jas sekė tėvas, pats Lotas. Pradžioje kartu bėgo ir jo žmona, bet ji, didžiausiam pavojui praėjus, kiek atsikvėpė ir nejuočiomis kelis žingsnius atsiliko nuo savo vyro. Tas atsilikimas nebūtų buvęs toks pavojingas, jeigu

ji, atsilikusi, būtų bėgusi pirmyn ir klausiusi įspėjimo. Bet ji neiškentė. Josios žingeidumas buvo toks didelis, kad ji, likusi be priežiūros, atsisuko pasišiūrėti, kas užpakalyje darosi.

Ta pačia akimirka, kada ji atsisuko ir metė žvilgsnį į liepsnojančius ne tik savo namus, bet ir visą kaimelį, naujai sutrenkė perkūnija, sužalavo ir Loto žmona vietoje buvo užmušta. Jeigu Lotas arba jo dukterys būtų atsigręžusios, tai ir jos būtų vietoje žuvusios. Jos atgal nežiūrėjo, tai išliko gyvos. Vėliau jos užveise galingą moabitų ir dar vieną, kurios vardo nebeprisimenu, galingą tautelę, kovojusią šventojeje žemėje.

Morkus panašiai bėgo iš gimtinio savo krašto, kai tą kraštą ištiko pati didžiausioji nelaimė. Jis bėgo kartu su keliais tūkstančiais lietuvių, pasiryžusių bent išgelbėti savo gyvybę. Jeigu jis būtų bėgęs, kaip daugumas tremtinių, tai būtų buvęs laisvas ir laimingas žmogus. Bet Morkus, kaip toji Loto žmona, užsimanė pasišiūrėti atgal. Tas pasišiūrėjimas užtraukė jam didžiausią nelaimę. Jis sugadino visą Albino Morkaus gyvenimą. Tūkstančiai tremtinių gyveno specialiai tremtiniais skirtose

stovyklose, o Albinas Morkus, panorėjęs žvilgtelėti atgal, į stovyklą atkeliaavo žymiai vėliau. Žvilgsnis atgal buvo lemtingas, jis sugadino Morkaus kelią į garbę, niekais pavertė jo asmenį, suskaldė reikalingą vientisumą.

Loto žmona, perkūno trenkta, pavirto į druskos stulpą. Saulėtą dieną Mirties jūrą pažįstantieji apylinkių gyvenytojai dar ir šiandien pastebi suakmenėjusią Loto žmonos figūrą.

Albinas Morkus, prisiziūrėjęs krašto okupantus, taip pat suakmenėjo. Tiksliai jis pavirto ne į druskos figūrą, bet į druskos maišą. Okupantas tą druską atskies ir Albino Morkaus nebeliks.

Jeigu jis būtų atgal nepažiūrėjęs, tai jis būtų galėjęs būti naudingas ne vien sau, bet ir kitiems. Lietuviams naudingas jis nebus. Niekad jis lietuvių tautai nebuvo naudingas. Kol čjo j mokyklą, kas nors turėjo jį maitinti ir apmokyti. O kai suaugo ir pradėjo bėgti į vakarus, tai druskos maišų virto.

Kai kam gal ir nepatiks, bet aš, prieš pradėdamas pasakojimą apie Albiną Morkų, noriu priminti prieš 50 metų išmokus eilėrašius. Amerikoje tada buvau naujokas, bet eilėrašius mėgau ir daugelį buvau mintinai pramokęs. Šitą, berods, išmokau iš Bostone ta-

da išleistų kelių eilėraščių knygelėlių. Štai koks jis užsiliko mano atmintyje:

"Čionai caras nekankina, vargingų žmonelių, Čia mokyklos atdaros vaikams vargdienėlių Bet kas kaltas, jei tie žmonės gyventi nemoka. Kada gerai viskas eina, per aukštai pasaka . . .

Kada gerą darbą turi, nemoka laikyti, 2 — Nedakeptas Morkus. — pty

Dažnai karčiamas ir balius pradeda lankyti. Ten prageria ne tik darbą, bet ir prolą savo Sugaišina, sunaikina nuo Dievo ką gavo.

Tegul rašo, tegul skaito, kas tiktai ką nori. Tegul dirba, tegu džiaugias ir būna padori. Tada neengs mūsų nei carai didžturčiai, O už mus geriau gyvens užaugę vaikučiai.

Šie seni eilėraščiai mane daug pamokino. Man atrodo, kad juose yra labai gilių ir

JEI NENORI ATSLIKTI NUO PASAULIO ĮVYKIŲ — SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS. TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

teisingų minčių. Man, mokyklą Lietuvoje mačiusiam tiksliai iš lauko pusės, šis eilėraštis daug teisybės pasako. Čia atvaizavęs ne tik jį išmokau, bet ne vieną kartą esu jį kartojęs ir niuniavęs. Pradžia šiame krašte man buvo nepaprastai sunki. Esu tikras, kad teko vargti nei kiek nemažiau, negu daugelis naujai atvykusių tremtinių. Buvau nemokytas, bet man visur durys buvo atdaros. Ne tik jį darbą, bet ir jį mokyklą.

Morkus atvyko mokytas, bet niekur negalėjo vietos rasti.

Dan Kuraitis
(Bus daugiau)

"Sulčių spaudikai" teisme

Vieną tariamą kriminalinio sindikato "latrą" (hoodlum) Joe Gags Gagliano kriminalinio teismo teisėjas Nathan M. Cohen, kaltinamą sumušus nepajėgiantį skolos ir nežmoniškų palūkanų sumokėti skolinką, išteismo, nors jis tebera teisiamas dėl kito skolininko Weisphalio rankinimo. Weisphal buvo iš Gagliano skolintojų gaujos pasiskolinęs \$1,000 ir pasižadėjęs kas savaitę po \$50 išmokėti, kol išmokės \$1,600, bet neištesėjo ir Gagliano pasigavęs smarkiai nubaudė, net pakoręs mušė. Su Gagliano kartu teisiami

yra dar šie "latrai": Wee Willie Messino, Alberto Sarno, Cris Cardi ir Joe Bananas Di Fronzo.

TVOROS

CHAIN-LINK FENCE

42 inčių aukščio, 9 gaga storumo, įranga į cementą — \$1,45 pėda.

Aluminiujus, nerūdijantis plieno (stainless) ar nylonu durys, langai, stogeliai (awnings) ir kiti namų moderninimo reikmenys.

K. BUTKUS

LU 5-6291

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Telef.: Virginia 7-1141

TURTAS — \$87,000,000 **REZERVAI — \$8,500,000**

Už taupmenas mokame 4 1/4% dividendą kas 3 mėnesiai

PASKOLOS NAMAMS ISIGYTI AR TAISYTI

VALANDOS:
Pirmad. 9 iki 8 v. v.
Antradi. 9 iki 4 v. v.
Trečiadi. — nedirbama
Ketvirtadi. 9 iki 8 v. v.
Penktadi. 9 iki 4 v. v.
Šeštadi. 9 iki 12 val.

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.,
Prezidentas

SPECIAL OFFER FOR LIMITED TIME ONLY

SAVE \$20 ON FAMOUS BEAUTYREST LONG BOY SETS

- ▶ Regularly priced fixed at \$179.00 . . . now only \$159.00.
- ▶ Now same price as standard Beautyrest . . . but 5 inches longer.
- ▶ Hurry, shop now and really save. Sale ends May 31, 1964.

▶ 5 INCHES LONGER THAN A STANDARD BEAUTYREST

OPPORTUNITY! Replace your old mattress with a Beautyrest Long Boy . . . Get out-of-this-world comfort! . . . Get room for your feet . . . SAVE \$20

If you're one of those many thousands of people grown longer than your present bed, now's your chance to take your toes to bed too. That extra 5 inches of Beautyrest comfort ends barefeet hangover, lets a lanky body unwind and really stretch-out for a good night's rest. There's a welcome \$20 saving that goes with this extra length plus Beautyrest independent coil construction, proven durability (lasts 3 times longer than ordinary mattresses) and a 15-year guarantee (stated right on the mattress label). Now's the time to buy a Beautyrest Long Boy Set, now's the time to save!

ORDINARY MATTRESSES have 200 to 300 wired-together springs. Push one down . . . and the other nearby springs sag down too. They can't support body hollows . . . give a "hammock" kind of sleep.

BEAUTYREST has over 800 individual springs . . . not tied together . . . each is in separate cloth pockets. Each spring works independently to push up under the back . . . give firm, buoyant support to all parts of the body.

BEAUTYREST
by SIMMONS

WOLSKY BROS. FURNITURE AND APPLIANCE CO.

6141 SO. HALSTED STREET

OUR NEW LARGER HEADQUARTERS

CHICAGO 21, ILLINOIS

Tel. RADcliffe 3-4044 or TRIangle 3-0085

